

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานการคลังด้วยระบบบัญชีคอมพิวเตอร์
(e-LAAS) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
Factors Affecting Efficiency in Financial Operations Using Computerized
Accounting System (e-LAAS) of Local Administrative Organizations in Mueang
Kanchanaburi District, Kanchanaburi Province

ศิริพร ห้วยแก้ว

Siriporn Huaykaew

ธฤตภา ปานบ้านเกร็ด

Tritapa Panbankrad

บุตรศรีรินทร์ แสงสว่าง

Butsarin Sangsawang

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

Faculty of Management Science Kanchanaburi Rajabhat University

Received : 13 May 2024

Revised : 6 August 2024

Accepted : 9 August 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับของปัจจัยในการปฏิบัติงานในการใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) 2) เพื่อศึกษาระดับของประสิทธิภาพในการใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขและพัฒนาการปฏิบัติงานการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรที่ทำงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 154 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้วยระบบ e-LAAS โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านหน่วยงานการกำกับดูแล (4.02) ด้านประสิทธิภาพ (4.00) ด้านความเข้าใจในขั้นตอนการเข้าระบบ (3.98) ด้านความเหมาะสมของระบบ (3.97) และด้านความรู้ความสามารถ (3.95)

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน; ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS); องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

The objective of this research are 1) The level of operational factors in using the computerized accounting system (e-LAAS) 2) To study the level of efficiency in using the computerized accounting system (e-LAAS) and 3) To study guidelines for improving and developing financial operations of local administrative organizations in Mueang District, Kanchanaburi Province. The population for this study consisted of personnel working in local government organizations in Mueang Kanchanaburi District, Kanchanaburi Province, with a sample size of 154 participants. The research instrument was a questionnaire. Data were analyzed using descriptive statistics, including frequency, percentage, mean, and standard deviation. The results showed that overall opinions on factors affecting the efficiency of operations using the e-LAAS system were at a high level. When considering individual aspects, all were found to be at high levels. Ranking from highest to lowest mean scores: regulatory agency oversight (4.02), experience (4.00), understanding of system access procedures (3.98), system suitability (3.97), and knowledge and ability (3.95).

Keywords: operational efficiency; computerized accounting system; e-LAAS; local government organizations

1. บทนำ (Introduction)

ระบบการบริหารงานภาครัฐของไทย ในปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยนระบบการทำงานให้ทันสมัย เพื่อให้ทันกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป มีวิธีการทำงานที่รวดเร็วคล่องตัวเพิ่มขึ้น เพื่อตอบสนองการบริหารงานที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง โดยมุ่งเน้นการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ระดับท้องถิ่น รวมทั้งกระแสของโลกาภิวัตน์ที่มีการแข่งขันด้านข้อมูลข่าวสารโดยเฉพาะการเชื่อมโยงเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet) ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ สามารถเรียกดูได้อย่างรวดเร็ว เพื่อใช้ในการบริหารงานและการตัดสินใจ รวมทั้งฝ่ายปฏิบัติการได้มีการป้อนข้อมูลเรียกดูข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้ขอให้สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะกระทรวงการคลังจัดสรรเงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ (Structural Adjustment Loan: SAL) ให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเพื่อดำเนินโครงการระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Electronic Local Administrative Accounting System: E-LAAS) คือ ระบบบัญชีที่ถูกออกแบบและพัฒนาขึ้นในลักษณะของเว็บเบสแอปพลิเคชัน (Web Based Application) ซึ่งผู้ใช้งานสามารถทำธุรกรรมผ่านระบบออนไลน์ (Online) จากหน่วยงานต้นสังกัดผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet) ตามสิทธิส่วนงานรับผิดชอบภายใต้ระบบความปลอดภัยสูงจากส่วนกลาง ผู้ใช้ระบบสามารถทำการบันทึกการรับชำระเงินประเภทต่าง ๆ ที่เป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากนั้นระบบจะออกใบเสร็จ รวมถึงจัดทำรายงานและทะเบียนการควบคุมงบประมาณต่าง ๆ ให้โดยอัตโนมัติ โดยที่ทะเบียนคุมงบประมาณ และรายงานต่าง ๆ จะสามารถเรียกดูได้ทุกช่วงเวลาตามที่ต้องการ แต่จะสามารถเรียกดูได้ตามสิทธิของผู้ใช้ระบบเท่านั้น ถ้ามีการปรับปรุงรายการหรือเพิ่มลดรายการบันทึกบัญชีก็สามารถดำเนินการได้โดยง่ายอันจะเอื้อประโยชน์ต่อทั้งบุคลากรและผู้บริหารของ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นลดการทำงานที่ซ้ำซ้อนสามารถให้ข้อมูลผู้บริหารได้รวดเร็วเป็นปัจจุบัน และสิ่งที่สำคัญ คือ เกิดการทำงานด้านการคลังที่เป็นมาตรฐานเดียวกันก่อให้เกิดการควบคุมภายในที่ดี อีกทั้งระบบดังกล่าวสามารถรองรับการปฏิบัติงานสำหรับทุกโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและอำนวยความสะดวกในดำเนินการตรวจสอบระบบบัญชีให้กับสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (E-LAAS) จัดทำขึ้นเพื่อรองรับระบบการให้บริการของภาครัฐผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Government) อันเป็นผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศมีการบริหารงานที่คล่องตัวมากขึ้น รวมถึงการบริหารงบประมาณที่สะดวกรวดเร็ว ซึ่งระบบดังกล่าวสามารถเชื่อมโยงข้อมูลในระดับท้องถิ่น และระดับประเทศให้เป็นมาตรฐานเดียวกันสอดคล้องกับนโยบายปฏิรูประบบบัญชีภาครัฐ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทดลองใช้โปรแกรมระบบบัญชีดังกล่าวให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 21 แห่ง เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ. 2548 ทำการขยายผลการใช้ระบบดังกล่าวให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศเริ่มในปี พ.ศ.2550 โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าฝึกอบรมการใช้โปรแกรมทุกแห่งมีการอบรมก่อนนำระบบไปใช้จริง (Department of Local Administration Promotion, 2016)

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ออกหนังสือสั่งการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติงานในระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ ส่งผลให้ผู้ปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการทำงาน จากอดีตใช้ระบบเกณฑ์เงินสดเปลี่ยนมาเป็นระบบเกณฑ์คงค้าง และการบันทึกข้อมูลด้านการคลังจากระบบมือ (Manual) มาเป็นระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic) ควบคู่กัน อีกทั้งยังมีการพัฒนาการเชื่อมโยงข้อมูลระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ใหม่ (New GFMS Thai) กับระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) เข้าด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นระบบงบประมาณ ระบบรายได้ ระบบจัดซื้อจัดจ้าง ระบบเบิกจ่าย ระบบสินทรัพย์ถาวร ระบบบัญชีแยกประเภท ทำให้มีปัญหาและอุปสรรคในการปรับตัวของผู้ปฏิบัติการ รวมทั้งผู้บริหารสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งที่ไม่สามารถใช้ข้อมูลวัดผลการดำเนินงาน และตรวจสอบข้อมูลในภาพรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งประเทศได้อย่างถูกต้องและทันต่อเหตุการณ์

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานการคลังด้วยระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อเสนอแนะข้อมูลให้กับผู้บริหาร รวมถึงผู้ปฏิบัติงานขององค์กรบริหารงานส่วนท้องถิ่นได้ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการปฏิบัติงานด้วยระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ ให้มีความถูกต้องครบถ้วนทันต่อเหตุการณ์ มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และมีการปฏิบัติการที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน พร้อมทั้งปรับปรุงระบบการบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างสูงสุด

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจการปฏิบัติงานจากการใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
- 2) เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจประสิทธิภาพการใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ในเขตอำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
- 3) เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขและพัฒนาการปฏิบัติงานการคลังขององค์กรส่วนท้องถิ่นด้วยระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ในเขตอำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

3. การทบทวนวรรณกรรม (literature Review)

ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้รายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน การคลังด้วยระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ โดยมีการนำเสนอเป็นลำดับ ดังนี้

3.1 แนวคิดเกี่ยวกับระบบงานคลัง และงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เป็นกระบวนการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นในรอบปีงบประมาณ 1 ตุลาคม ถึง 30 กันยายน ของทุกปี จึงประกอบด้วย การหารายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการจัดการรายจ่ายเป็นสำคัญ ซึ่งการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักการปกครองตนเองที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องหารายได้ด้วยตนเองให้มากที่สุด โดยการจัดเก็บภาษีท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เต็มความสามารถ และถ้าหารายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายที่จำเป็นต้องใช้ในการจัดบริการพื้นฐานแล้ว รัฐบาลจึงควรเข้าไปให้ความช่วยเหลือ เช่น ให้เงินอุดหนุนตามความจำเป็น ซึ่งจะประกอบไปด้วย ระบบงานต่าง ๆ ที่ต้องปฏิบัติตามขั้นตอน ก่อน - หลัง ตามลำดับ รวมแล้ว 6 ขั้นตอน ตามภาพวงจรระบบงานคลัง และงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Department of Local Administration, 2016)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งจะมีขั้นตอนของระบบงานคลังและงบประมาณเช่นเดียวกันดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ระบบงบประมาณ โดยเริ่มจากการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ทั้งนี้การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีจะต้องสอดคล้องและไปในทิศทางเดียวกันกับแผนแม่บทหรือแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ซึ่งเป็นแผนระยะยาว 3 - 5 ปี ในการจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีจะเริ่มที่การประมาณการรายรับ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ ได้แก่

1. รายรับที่จัดเก็บได้เอง ประกอบไปด้วย หมวดภาษีอากร เช่น ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือน และที่ดิน ภาษีป้าย หมวดค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และใบอนุญาต เช่น ค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการควบคุมอาคาร ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนพาณิชย์ หมวดรายได้จากทรัพย์สิน เช่น ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร หมวดรายได้เบ็ดเตล็ด เช่น ค่าขายแบบแปลน หมวดรายได้จากสาธารณูปโภค และการพาณิชย์ และหมวดรายได้จากทุน เช่น ค่าขายทอดตลาดทรัพย์สิน เป็นต้น

2. รายได้ที่รัฐบาลเก็บแล้วจัดสรรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยจะแบ่งออกเป็น ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์หรือล้อเลื่อน ภาษีมูลค่าเพิ่ม 1 ใน 9 ค่าภาคหลวงแร่ ภาษีสุรา ภาษีสรรพสามิต ภาษีธุรกิจเฉพาะ ค่าภาคหลวงปิโตรเลียม ค่าภาคหลวงแร่ ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวล กฎหมายที่ดิน ภาษีมูลค่าเพิ่มตาม พรบ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ เป็นต้น

3. รายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น เงินอุดหนุนระบุวัตถุประสงค์หรือเฉพาะกิจต่าง ๆ และเงินอุดหนุนทั่วไป เมื่อการประมาณการรายรับเสร็จสิ้นแล้ว ก็จะเป็นการจัดทำแผนปฏิบัติการและงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยกำหนดรายละเอียดของแผนรายจ่ายตามแผนงานด้านต่าง ๆ และรายจ่ายตามหมวดรายจ่าย หลังจากนั้นจึงนำแผนปฏิบัติการและงบประมาณรายจ่ายดังกล่าวเข้าสู่กระบวนการพิจารณางบประมาณตามกฎหมาย (ขั้นตอนการอนุมัติงบประมาณ โดยฝ่ายบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะนำร่างแผนรายจ่ายตามแผนงานด้านต่าง ๆ ดังกล่าว เข้าสู่กระบวนการพิจารณาของสภาองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และเมื่อสภาให้ความเห็นชอบแล้วจะต้องนำร่างแผนฯ ดังกล่าวเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอเพื่อให้ความเห็นชอบแล้วจึงจะสามารถประกาศใช้เป็นข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

ขั้นตอนที่ 2 ระบบพัสดุ ทำหน้าที่จัดหาทรัพย์สิน เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ต่าง ๆ ให้ตรงและทันตามความต้องการของหน่วยงานต่าง ๆ ภายในองค์กร เพื่อให้การปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยหลักการของการบริหารงานพัสดุให้มีประสิทธิภาพ คือ การจัดหาพัสดุให้ตรงตามความต้องการ ทันเวลาที่กำหนด และด้วยต้นทุนต่ำสุด

ขั้นตอนที่ 3 ระบบการเงิน ทำหน้าที่จัดทำประมาณการรายรับ - ประมาณการรายจ่ายเงินและบริหารเงินสดในแต่ละรอบเดือนเพื่อให้มีเงินเพียงพอที่จะนำไปใช้จ่าย ทั้งนี้หลักการของการบริหารการเงินให้มีประสิทธิภาพ คือ การวางแผนการรับ - จ่ายเงิน ตามเอกสารหลักฐานต่าง ๆ จากทั้งภายในและภายนอกองค์กรให้ถูกต้องตามระเบียบต่าง ๆ อย่างโปร่งใส ประหยัด มีความคล่องตัว และมีความเสี่ยงน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 4 ระบบบัญชี ทำหน้าที่บันทึกรายการธุรกรรมทางการเงินตามหลักฐานทางการเงินในรอบปีงบประมาณให้ครบถ้วนและถูกต้องตามระบบบัญชีที่กำหนด โดยจำแนกตามประเภทรายการหรือผังบัญชี ซึ่งประกอบด้วยรายการสำคัญ 5 หมวดหมู่ คือ 1) สินทรัพย์ 2) หนี้สิน 3) ทุน 4) รายได้ และ 5) ค่าใช้จ่าย แล้วทำสรุปเป็นงบการเงินประจำปี และนำเสนอต่อผู้บริหารเพื่อใช้ประโยชน์ในการประเมินสภาพการณ์ทางการเงิน ปัญหา และเพื่อการแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ขั้นตอนที่ 5 ระบบการควบคุมภายในและตรวจสอบ มีหน้าที่หลักในการเป็นเครื่องมือตรวจสอบระดับธรรมาภิบาลของระบบงานคลัง กล่าวคือ กระบวนการตรวจสอบภายในขององค์กรจะควบคุมการปฏิบัติงานคลังด้านต่าง ๆ ให้เป็นไปตามระเบียบ และอำนาจที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือในการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงแก้ไขประเด็นที่ไม่เป็นไปตามระเบียบต่าง ๆ ของการบริหารงานคลังที่เกิดขึ้น โดยระบบการควบคุมภายในจะต้องเป็นการสร้างความสมดุลระหว่างความคล่องตัวในการปฏิบัติงานกับระดับการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพเพียงพอ

ขั้นตอนที่ 6 ระบบประเมินผล มีหน้าที่เป็นกลไกหรือเครื่องมือในการวัดผลผลิตและวัดผลลัพธ์ของโครงการที่ดำเนินการในปีงบประมาณ โดยเปรียบเทียบกับตัวชี้วัดประสิทธิภาพหรือวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการ

3.2 แนวคิดเกี่ยวกับระบบสารสนเทศทางบัญชี (Accounting Information System)

คือ ระบบในการรวบรวมการบันทึก การเก็บรักษา และประมวลผลข้อมูลให้ได้สารสนเทศ เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจระบบสารสนเทศทางบัญชีที่ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ จะมีวิธีการทำงานเหมือนระบบบัญชีในระบบบันทึกด้วยสมุด โดยมีการรวบรวมข้อมูลการนำเข้าการประมวลผล

การเก็บรักษาและการรายงานข้อมูลสารสนเทศ

การเก็บรักษาและการรายงานข้อมูลสารสนเทศ มีส่วนประกอบสำคัญ 6 ประการ (Romney & Steinbart, 2009) คือ

1. คน (People) ทำหน้าที่ปฏิบัติงานในระบบและทำงานในหน้าที่ต่าง ๆ
2. ระเบียบปฏิบัติและคู่มือปฏิบัติงาน (Procedure and Instructions) เกี่ยวข้องกับการรวบรวมการประมวลผล และการเก็บรักษาข้อมูลในกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร
3. ข้อมูล (Data) เกี่ยวข้องกับการประมวลผลของการจัดระเบียบองค์กร และกระบวนการของธุรกิจ
4. โปรแกรม ซอฟต์แวร์ (Software) ใช้ในการบันทึกและการจัดระเบียบข้อมูล

5. เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology Infrastructure) รวมถึงคอมพิวเตอร์อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้และการสื่อสารแบบเครือข่ายที่มีความจำเป็นกับการเก็บรวบรวม การเก็บรักษา การประมวลผล และการเชื่อมต่อข้อมูลกับสารสนเทศ

6. การควบคุมภายในและระบบความปลอดภัย (Internal Controls and Security Measures) เพื่อความปลอดภัยของข้อมูลในระบบสารสนเทศทางการบัญชี โดยในองค์ประกอบทั้ง 6 ประการนั้น สามารถแบ่งหน้าที่ที่สำคัญในธุรกิจได้ 3 ส่วน ได้แก่

- 1) การรวบรวมและการเก็บรักษาข้อมูล (Collect and Store Data) คือ งานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่าง ๆ ในองค์กร ทั้งทางด้านทรัพยากรและทางด้านบุคลากร
- 2) การแปลงข้อมูลให้เป็นระบบสารสนเทศ (Transform data information) คือ การทำให้ข้อมูลเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการวางแผน การควบคุมการดำเนินงาน และการประเมินของกิจกรรมต่าง ๆ ของทรัพยากรและของบุคลากร
- 3) ให้มีการควบคุมที่เพียงพอเพื่อให้สินทรัพย์ขององค์กรมีความปลอดภัย (Provide Adequate Controls to Safeguard the Organization's Assets) คือ ข้อมูลที่รวบรวมไว้และมีความแน่ใจว่า สินทรัพย์และข้อมูลที่ติดตามความต้องการใช้ข้อมูลมีความสมบูรณ์และเชื่อถือได้

ส่วนประกอบของระบบสารสนเทศทางการบัญชี

Jarungwipu (2007) ได้สรุป ระบบสารสนเทศ ไม่ว่าจะเป็นระบบสารสนเทศทางการบัญชีหรือระบบสารสนเทศใดก็ตามจะมีส่วนประกอบ ดังนี้

1. เป้าหมายและวัตถุประสงค์ (Goals and Objectives)
2. ข้อมูลเข้า (Inputs)
3. ตัวประมวลผล (Processor)
4. ข้อมูลออกหรือผลลัพธ์ (Output)
5. การป้อนกลับ (Feedback)
6. การเก็บรักษาข้อมูล (Data Storage)
7. คำสั่งและขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Instructions)

วัตถุประสงค์หลักของระบบสารสนเทศทางการบัญชี คือ ระบบงานที่ออกแบบขึ้นมาเพื่อประมวลผลข้อมูลทางการเงินให้เป็นสารสนเทศที่มีประโยชน์ต่อผู้ใช้ ทั้งผู้บริหาร และบุคคลภายนอก ระบบสารสนเทศทางการบัญชีมีกิจกรรมหลักที่สำคัญ คือ การแปลงข้อมูล (Data) ให้เป็นสารสนเทศ (Information) ดังนั้น หน้าที่ของระบบสารสนเทศทางการบัญชีมี 5 ประการ ดังนี้ การรวบรวมข้อมูลการประมวลผลข้อมูล การจัดการข้อมูล การควบคุมข้อมูล รักษาความปลอดภัยของข้อมูล และการจัดทำสารสนเทศ

ประโยชน์จากสารสนเทศทางการบัญชี

1. ชี้ให้เห็นถึงสถานการณ์ที่จำเป็นต้องได้รับการเข้าไปดูแลจากฝ่ายบริหาร
2. ช่วยลดความไม่แน่นอน โดยสารสนเทศทางการบัญชีเป็นข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจเลือกกระหว่างทางเลือกต่าง ๆ
3. ให้ข้อมูลย้อนกลับในการปรับปรุงการตัดสินใจในครั้งต่อ ๆ ไป โดยจัดเก็บสารสนเทศที่เป็นผลมาจากการตัดสินใจในครั้งก่อน ๆ ไว้เป็นข้อมูลย้อนกลับ

ระบบสารสนเทศทางการบัญชีมีความสำคัญต่อการดำเนินงานขององค์กร

Tanyiam (2007) กล่าวว่า ระบบสารสนเทศทางการบัญชีมีความสำคัญต่อการดำเนินงานขององค์กร ดังนี้

1. ช่วยให้ระบบสารสนเทศที่ช่วยในการปฏิบัติงานด้านบัญชีตามที่ผู้ใช้งานต้องการ
2. ช่วยให้สารสนเทศอย่างรวดเร็ว มีความถูกต้อง ครบถ้วน และทันต่อการนำไปใช้งาน
3. ช่วยลดข้อผิดพลาดจากการปฏิบัติงาน เนื่องจากระบบจะมีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

นำเข้า

4. ช่วยให้ระบบมีความปลอดภัยจากการเข้าถึงข้อมูลโดยผู้ที่ไม่ได้รับอนุญาต
5. ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์กร

Tritanont (1996) กล่าวว่า คุณลักษณะของระบบบัญชีทั่วไปที่นำมาใช้ในงานบัญชีนั้น ควรมีคุณลักษณะของระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่สำคัญ ดังนี้

1. ความถูกต้อง (Correct) คือ ผลลัพธ์ทางการบัญชี เช่น งบการเงินต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งผ่านกระบวนการประมวลผล โดยระบบสามารถให้ผลลัพธ์ที่ถูกต้องเชื่อถือได้
2. ความสอดคล้อง (Consistent) คือ ระหว่างระบบคอมพิวเตอร์กับระบบบัญชีต้องมีความเข้ากันและไม่ขัดกัน โดยสามารถทำงานด้วยประสิทธิภาพที่คงที่
3. ทันเวลา (Timely) คือ ข้อมูลมีคุณค่าทางเวลาเข้ามาเกี่ยวข้อง ถ้าบริษัทไม่สามารถหาข้อมูลได้ทันเวลา บริษัทก็อาจจะเสียโอกาสไป ระบบโปรแกรมที่มีประสิทธิภาพ คือ ระบบจะต้องจัดสรรให้ได้สารสนเทศเมื่อผู้ใช้งานต้องการในเวลาที่ต้องการ
4. ความเชื่อมต่อกับระบบอื่นได้ (Connection) เพื่อให้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีมีประสิทธิภาพสูงสุด เช่น ระบบสารสนเทศผู้บริหาร
5. ความเป็นปัจจุบัน (Current) ข้อมูลอาจมีการปรับเปลี่ยนไปได้เรื่อย ๆ ตามข้อมูลที่เปลี่ยนแปลง เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตสินค้า การรับเข้าและออกสินค้าคงคลังจะต้องเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ ในแต่ละช่วงเวลา ข้อมูลที่ตรงตามความเป็นจริงในปัจจุบันจะมีค่ามากกว่าข้อมูลที่เป็นอดีต ระบบโปรแกรมสำเร็จรูปที่ดี ต้องสามารถยืดหยุ่นให้มีการเปลี่ยนค่าในปัจจุบัน

การพิจารณาการนำโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีมาใช้งานเพื่อความสะดวกรวดเร็ว และมีปัจจัยต่าง ๆ ที่ต้องนำมาพิจารณาเพื่อให้ได้ระบบงานที่เหมาะสมกับองค์กร เนื่องจากโปรแกรมทางบัญชีแต่ละอันมีข้อดีและข้อเสียแตกต่างกัน อีกทั้งระบบสารสนเทศเป็นระบบสนับสนุนการบริหารงาน การจัดการ และการปฏิบัติการของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นระดับบุคคล ระดับกลุ่ม หรือระดับองค์กร ไม่ใช่เพียงเครื่องมือคอมพิวเตอร์เท่านั้น แต่ยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของระบบอีก ซึ่งจะขาดองค์ประกอบใดไม่ได้ Phattharamontri (2001) ดังนี้

1. เครื่องอุปกรณ์และฮาร์ดแวร์ ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ประกอบที่ใช้ในการประมวลผลและสื่อสารข้อมูล
2. โปรแกรมและซอฟต์แวร์ ได้แก่ คำสั่งและระบบงานต่าง ๆ ที่ทำให้ฮาร์ดแวร์ทำงาน ตามต้องการพัฒนาโดยผู้พัฒนาระบบงานและนักเขียนโปรแกรม ซึ่งอาจเป็นผู้พัฒนากายนอกหรือผู้พัฒนาที่เป็นบุคลากรภายในองค์กร

3. บุคลากร บุคลากรในองค์กรอาจแบ่งเป็น 2 จำพวก คือ บุคลากรที่ทำงานรับผิดชอบด้านไอทีโดยตรง เช่น โปรแกรมเมอร์ นักวิเคราะห์พัฒนาระบบ บุคลากรด้านเครือข่าย บุคลากร ด้านฐานข้อมูล และนักปฏิบัติการอื่น ๆ ด้านคอมพิวเตอร์ และบุคลากรที่เป็นผู้ใช้งาน (User) บุคลากรทั้ง 2 จำพวก เป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อความสำเร็จ และองค์กรจำเป็นต้องพัฒนาฝึกอบรมให้บุคลากรมีความรู้และเข้าใจในเทคนิคไอทีที่จะนำมาใช้ เพราะแม้องค์กรจะมีระบบฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ที่ดี แต่หากผู้ใช้งานไม่ได้รับการพัฒนาให้ใช้งานได้อย่างถูกต้อง ระบบงานนั้นอาจใช้งานได้เต็มประสิทธิภาพหรืออาจเกิดผลร้าย ในกรณีที่ผู้ใช้งานเข้าใจผิดต่อต้านหรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบวิธีปฏิบัติที่กำหนดขึ้น

4. นโยบายและวิธีปฏิบัติ ได้แก่ แผนงาน คู่มือ วิธีปฏิบัติงาน กิจกรรม การควบคุมต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้น เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านระบบสารสนเทศเป็นระเบียบ ถูกต้อง และปลอดภัย

5. ข้อมูลและสารสนเทศ ได้แก่ ข้อมูลดิบ และสารสนเทศที่ผ่านการประมวลแล้วทุกระดับ ซึ่งเป็นทรัพยากรที่ต้องการจึงต้องมีการรวบรวม ประมวล จัดเก็บ และเผยแพร่อย่างถูกต้อง โครงสร้างดังกล่าวมีความสำคัญและสัมพันธ์กับความสำเร็จในการนำระบบไอทีมาใช้งานจริงเตรียมความพร้อม โดยการวางแผนงาน การกำหนดขอบเขต และวัตถุประสงค์ของการนำระบบงานมาใช้ให้ชัดเจน ดังนั้น จะต้องกำหนดหน่วยที่จะรับผิดชอบ เพื่อออกแบบระบบงานในการจัดวางวิธีปฏิบัติและการควบคุมภายในให้เพียงพอ รวมทั้งต้องกำหนดบุคลากรที่จะรับผิดชอบในแต่ละขั้นตอนของการพัฒนาระบบงานให้เพียงพอ โดยพนักงานผู้ใช้ทุกฝ่ายต้องได้รับการฝึกอบรม เพื่อความเข้าใจและการร่วมมือในความเปลี่ยนแปลง ตลอดจนผลกระทบที่จะเกิดขึ้น

3.3 แนวคิดการจัดทำบัญชีตามระบบ e-LAAS

ประสิทธิภาพของการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเรื่องสำคัญในส่วนของความทันต่อเหตุการณ์ ดังนั้น กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงดำเนินการให้มีโครงการระบบบัญชีคอมพิวเตอร์แบบรวมศูนย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เรียกว่า e-LAAS ย่อมาจาก Electronic Administration Accounting System เพื่อช่วยให้การปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สะดวก รวดเร็ว และง่ายต่อการดำเนินงาน

(Department of Local Administration, 2016) ได้อธิบายกระบวนการทำงานของระบบ e-LAAS ประกอบด้วยระบบงานในภาพรวมทั้งหมด 5 ระบบ ดังนี้

1. ระบบงบประมาณ เป็นระบบย่อยสำหรับการบริหารจัดการงบประมาณ ร่างเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปี งบเฉพาะการ รวมทั้งการร่างเทศบัญญัติ/ข้อบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และการโอนงบประมาณในระหว่างปีงบประมาณ การจัดพิมพ์รายงานต่าง ๆ และฐานข้อมูลสำหรับการตั้งงบประมาณเป็นระบบตั้งต้นสำหรับการบริหารงานทางด้านการเงิน โดยการรับ-จ่ายในระบบจะเชื่อมโยงกันกับงบประมาณและทำการลงบัญชีให้โดยอัตโนมัติ

2. ระบบข้อมูลรายรับ เป็นระบบย่อยสำหรับการบริหารจัดการเรื่องรายรับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับกระบวนการรับเงินภาษีจัดสรรและเงินอุดหนุนจากส่วนกลาง รวมทั้งกระบวนการจัดเก็บเงินรายได้ที่เป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับระบบภาษีในส่วนที่เป็นภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย รวมทั้งอากรและค่าธรรมเนียมอื่น ตลอดจนการจัดทำใบนำส่งเงินเพื่อรายงานรายรับให้ผู้บริหารทราบ

3. ระบบข้อมูลรายจ่าย เป็นระบบย่อยสำหรับการบริหารจัดการเรื่องการจ่ายเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่การจัดทำรายงานขอซื้อ ขอจ้าง การทำสัญญา ฎีกาการเบิกจ่าย ตลอดจนถึงการพิมพ์เช็ค ใบถอน

ไบโอเงินธนาคาร นอกจากนี้ยังครอบคลุมถึงในสัดส่วนของการยืม คื่นเงินงบประมาณ การใช้จ่ายเงินสะสม ฯลฯ การลงบัญชีเป็นการลงบัญชีให้โดยอัตโนมัติ สำหรับระบบข้อมูลรายจ่ายผู้บริหารท้องถิ่นสามารถดูรายงานต่าง ๆ และติดตามบริหารการใช้จ่ายงบประมาณจากระบบงานดังกล่าวได้

4. ระบบบัญชี เป็นระบบย่อยสำหรับการบริหารจัดการทางด้านบัญชี การปรับปรุงบัญชี รายงานทางการเงิน ฐานข้อมูลเงินรับฝากและทะเบียนทรัพย์สิน ซึ่งระบบบัญชีสามารถออกรายงานเพื่อแสดงฐานะการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ เป็นรายวัน รายเดือน รายไตรมาสและประจำปี

5. การบริหารระบบ เป็นระบบย่อยสำหรับการกำหนดค่าเริ่มต้นต่าง ๆ เช่น การจัดการสิทธิผู้ใช้งาน การกำหนดค่าตั้งต้นต่าง ๆ ก่อนเริ่มเข้าสู่ระบบย่อยต่าง ๆ การจัดการฐานข้อมูล ตลอดจนการรายงานข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดให้หัวหน้าส่วนการคลัง/หัวหน้ากอง/ผู้อำนวยการกองคลัง เป็นผู้จัดทำรายงานบนระบบ ตลอดจนตรวจสอบข้อมูลทางการเงินการคลังในระบบ e-LAAS ให้เป็นไปอย่างถูกต้อง

3.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิภาพ

Plowman & Peterson (1989) ได้สรุปองค์ประกอบที่เกี่ยวกับเรื่องของประสิทธิภาพ ไว้คือ 1) คุณภาพจะต้องมีคุณภาพสูงและผู้ผลิตหรือผู้ใช้ต้องได้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า แต่ต้องทำงานให้ได้ตามมาตรฐาน 2) ปริมาณงานที่สำเร็จต้องเป็นไปตามเป้าหมายที่องค์กรกำหนดไว้โดยเหมาะสมกับงาน 3) การดำเนินงานในลักษณะที่ถูกต้องเหมาะสม มีการพัฒนาเทคนิคการทำงานให้รวดเร็ว 4) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานจะต้องมีความเหมาะสมกับงานและลงทุนน้อย เน้นผลกำไรมาก และประสิทธิภาพในเชิงของการบริหารงานด้านธุรกิจอย่างแคบว่าเป็นการลดต้นทุนในการผลิต ในความหมายอย่างกว้าง หมายถึง คุณภาพของการมีประสิทธิผลในความสามารถในการผลิตจะถือว่า การดำเนินงานนั้นมีประสิทธิภาพสูงสุด คือ ความสามารถในการผลิตสินค้าหรือการบริการมีคุณภาพและได้ปริมาณตามที่ต้องการและทำให้ต้นทุนน้อยที่สุดเช่นกัน ก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่บุคคลที่ได้รับผลกำไรจากการทำงาน

3.5 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยในการปฏิบัติงาน

Wannawichit and Kongchan (2017) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชี คือ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้ทำบัญชีโดยตรง ได้แก่ ความรู้ ความสามารถทางด้านบัญชี ประสบการณ์ การฝึกอบรม ความเข้าใจในขั้นตอนการจัดทำบัญชี และปัจจัยภายนอกจากการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ความรู้ทางด้านบัญชีของผู้ทำบัญชี ในการจัดทำบัญชีสิ่งสำคัญ คือ ผู้ทำบัญชีต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการบัญชี หมวดบัญชี วงจรบัญชี และการรายงานทางการเงิน หากผู้ทำบัญชีไม่มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับบัญชีแล้ว ดังนั้นจะยากที่จะทำให้การจัดทำบัญชีประสบความสำเร็จได้

2. ประสบการณ์ในการทำบัญชีของผู้ทำบัญชี ประสบการณ์ในการทำบัญชีเป็นหนึ่งในองค์ประกอบที่สะท้อนให้เห็นว่าผู้ทำบัญชีมีความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ทางด้านบัญชี ผู้ทำบัญชีที่มีประสบการณ์ในการทำบัญชีที่เหมาะสมมาก่อน จะทำให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีอย่างดี และเมื่อเกิดปัญหาในการทำบัญชีจะอาศัยประสบการณ์ที่มี แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การฝึกอบรมเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี การฝึกอบรมถือเป็นการพัฒนาบุคลากรให้เกิดความเข้าใจในการทำงานขององค์กร และสามารถนำความรู้ความสามารถของตนมาใช้ในการพัฒนาองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังเป็นการกระตุ้นให้ผู้ทำบัญชีมีความกระตือรือร้นในการทำงานอีกด้วย

4. ความเข้าใจในขั้นตอนจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชี ในการจัดทำบัญชีให้มีประสิทธิภาพ ผู้ทำบัญชีจะต้องมีความเข้าใจในขั้นตอนการจัดทำบัญชีอย่างถ่องแท้ หากขั้นตอนในการจัดทำบัญชีมีความยุ่งยากและซับซ้อนต่อการปฏิบัติงาน ทำให้ผู้ทำบัญชีไม่เข้าใจขั้นตอนการจัดทำบัญชี และไม่สามารถจัดทำบัญชีตามระเบียบของหน่วยงานได้ หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีการประยุกต์วิธีการจัดทำบัญชีหรือขั้นตอนในการจัดทำบัญชีให้เหมาะสมกับบริบทการดำเนินงานของแต่ละชุมชน

5. หน่วยงานกำกับดูแล ในการจัดทำบัญชีให้ถูกต้องตามระเบียบ หน่วยงานกำกับดูแลมีบทบาทสำคัญในการให้คำแนะนำ คำปรึกษา ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้นเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานกำกับดูแลควรมีความรู้ทางด้านบัญชีและระเบียบในการจัดทำบัญชีและ ให้การสนับสนุนอย่างสม่ำเสมอ

3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Maneeruts (2010) ศึกษาเรื่อง การใช้ระบบบริหารงานการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยระบบคอมพิวเตอร์ e-LAAS ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ระดับความพึงพอใจด้าน ประสิทธิภาพระบบงบประมาณอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ระบบบัญชีรายงานการเงิน ระบบรายรับ และระบบรายจ่ายมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก

Laysri et al. (2016) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้วยระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ของหัวหน้างานบัญชีและการเงินของเทศบาลตำบลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านหน่วยงานการบริหารและปัจจัยด้านการใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้วยระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ของหัวหน้างานบัญชีและการเงินของเทศบาลตำบลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับปานกลาง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเป็น .566 และ .609 ตามลำดับ

Srimongkol and Polinhom (2020) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ e-LAAS ของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 14 จังหวัดภาคใต้ พบว่า ความพึงพอใจในประสิทธิภาพในการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ e-LAAS โดยรวมอยู่ในระบบมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระบบงบประมาณ มีประสิทธิภาพโดยรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 ระบบรายวัน มีประสิทธิภาพในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 ระบบรายจ่าย มีประสิทธิภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 และระบบบัญชีและรายงานการเงินมีประสิทธิภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23

Menngam et al. (2023) ศึกษาเรื่อง ปัญหาการบริหารงานคลังและพัสดุ กรณีศึกษาระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) เทศบาลตำบลโคกตูม อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1.ปัญหาการบริหารงานคลังและพัสดุ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน 2.การวิเคราะห์ระดับปัญหาการบริหารงานคลังและพัสดุ ด้านภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านสนับสนุนจากหน่วยงาน พบว่า หน่วยงานได้รับ

การสนับสนุนให้มีการปรับปรุง พัฒนา เพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้มีความสะดวกรวดเร็ว รองลงมาได้แก่ ด้านเทคโนโลยี พบว่า หน่วยงานมีระบบเชื่อมโยงเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพสูงเพื่อใช้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดเก็บข้อมูล และด้านบุคลากร พบว่า เทศบาลมีบุคลากรมีความรู้ ทักษะ เข้าใจขั้นตอนการทำงานของระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS)

Buarod (2024) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานด้านการคลังตามระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ e-LAAS ของเทศบาลในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานด้านการคลัง มีความโดดเด่นในด้านความถูกต้องของระบบ รองลงมา คือ ด้านบุคลากร ด้านความเหมาะสมของระบบ ด้านเทคโนโลยี ด้านการควบคุม และด้านการสนับสนุนความช่วยเหลือจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น แนวทางการพัฒนา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน รัฐบาลควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากร เทคโนโลยี รวมถึงการควบคุมระบบคอมพิวเตอร์ให้มีความทันสมัย ในระดับท้องถิ่นควรให้ความสำคัญกับการสนับสนุนให้บุคลากรได้รับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ในการใช้โปรแกรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์อย่างต่อเนื่องควบคู่ไปกับการควบคุมการปฏิบัติงานให้มีมาตรฐานสอดคล้องกับแนวนโยบายจากรัฐบาลส่วนกลางยกระดับให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

4. วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology)

รูปแบบของการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาประมวลผลการวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานการคลังด้วยระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ประกอบด้วย คณะผู้บริหาร กองคลังและหน่วยงานตรวจสอบภายในขององค์กรส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 15 หน่วยงาน คือ เทศบาลตำบล จำนวน 5 หน่วยงาน เทศบาลเมือง จำนวน 1 หน่วยงาน องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 9 หน่วยงาน รวมจำนวนบุคลากรทั้งหมด 249 คน ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2565 (Kanchanaburi Provincial Office for Local Administration, 2022)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ในขององค์กรส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 15 แห่ง จำนวน 154 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากสูตรของ ยามาเนย์ (Yamane, 1973) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้เท่ากับ 0.05

$$\begin{aligned}
 \text{สูตร} \quad n &= \frac{N}{1 + Ne^2} \\
 \text{เมื่อ } n &= \text{จำนวนตัวอย่างที่จะต้องทำการสุ่ม} \\
 N &= \text{จำนวนประชากรทั้งหมด} \\
 e &= \text{ค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง} \\
 n &= \frac{249}{1 + 249 (.05)^2} \\
 &= 153.4 \\
 &= 154
 \end{aligned}$$

ดังนั้นในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จึงกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่ได้จากการคำนวณจำนวน 154 คน

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยคำถามแบบปิด (Close-ended question) เป็นแบบเลือกตอบและแบบแสดงความคิดเห็นเป็นระดับตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น และคำถามปลายเปิด (Open-ended question) เพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สาขาวิชาที่จบการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ อายุการทำงานราชการ ประสบการณ์ในการทำงาน จำนวนครั้งในการศึกษาอบรม และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ส่วนที่ 2 ปัจจัยในการปฏิบัติงานในการใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ e-LAAS ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี มีการกำหนดระดับคะแนน ดังนี้

มากที่สุด	ระดับคะแนน	5
มาก	ระดับคะแนน	4
ปานกลาง	ระดับคะแนน	3
น้อย	ระดับคะแนน	2
น้อยที่สุด	ระดับคะแนน	1

เกณฑ์ในการแปลความหมายเพื่อการจัดระดับค่าเฉลี่ย (Silpcharu, 2010) สามารถแบ่งออกเป็นระดับดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ความรู้ความเข้าใจ	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ความรู้ความเข้าใจ	มาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ความรู้ความเข้าใจ	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ความรู้ความเข้าใจ	น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ความรู้ความเข้าใจ	น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ประสิทธิภาพในการใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ e-LAAS ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี โดยเป็นคำถามให้เลือกคำตอบข้อเดียว (Sumonka, 2011) มีมาตราส่วนประเมินค่าวัดแบบจัดอันดับ ดังนี้

มากที่สุด	ระดับคะแนน	5
มาก	ระดับคะแนน	4
ปานกลาง	ระดับคะแนน	3
น้อย	ระดับคะแนน	2
น้อยที่สุด	ระดับคะแนน	1

เกณฑ์ในการแปลความหมายเพื่อการจัดระดับค่าเฉลี่ย (Silpcharu, 2010) สามารถแบ่งออกเป็นระดับดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ความพร้อม	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ความพร้อม	มาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ความพร้อม ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ความพร้อม น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ความพร้อม น้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นของตนเอง

ผู้วิจัยได้มีการทดสอบความเที่ยงตรง คุณภาพของแบบสอบถามโดยการทดสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหาโดยใช้ผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องมือการวิจัย จำนวน 3 คน พิจารณาเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.901 แล้วนำไปทดลองใช้กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้โปรแกรม e-LAAS ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นนำมาทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) และหาค่าจำแนกรายข้อโดยหาค่า Item Total Correlation ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.915

4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ผู้วิจัยได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคสนามโดยเข้าไปสอบถาม โดยใช้เครื่องมือวิจัยที่เตรียมไว้ล่วงหน้าเพื่อศึกษา ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนครั้งในการอบรมโปรแกรม e-LAAS และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

ส่วนที่ 2 ปัจจัยในการปฏิบัติงานในการใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ e-LAAS ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

ส่วนที่ 3 ประสิทธิภาพในการใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ e-LAAS ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่รวบรวมจากหนังสือ บทความงานวิจัย และจากหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปดังนี้

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อใช้วิเคราะห์ข้อมูลในการอธิบายลักษณะทั่วไปของข้อมูลหรือตัวแปรในการวิจัย โดยใช้ตารางแจกแจงความถี่ แสดงค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อใช้อธิบายข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลทั่วไปของหน่วยงาน โดยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการแปลความหมายเชิงบรรยาย

5. ผลการวิจัย (Research Finding)

5.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 78.577 มีอายุระหว่าง 40 - 49 ปี จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 46.75 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 71.43 จบสาขาวิชาบัญชี/การเงิน/การคลัง/เศรษฐศาสตร์ จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 51.30 มีตำแหน่งเจ้าหน้าที่ส่วนกองคลัง จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 64.94 มีอายุการทำงานราชการมากกว่า 15 ปี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 31.82 มีประสบการณ์การทำงานด้วยระบบ e-LAAS ในช่วง 1 – 2 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 33.77 เข้ารับการศึกษาดูงานเกี่ยวกับระบบ e-LAAS 1 ครั้ง จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 33.12 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000 – 20,000 บาท จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 39.61

5.2 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจการปฏิบัติงานจากการใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ขององค์กรส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความพึงพอใจการปฏิบัติงานจากการใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ขององค์กรส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

ปัจจัยในการปฏิบัติงาน จากการใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ e-LAAS	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ พึงพอใจ
1. ด้านความรู้ความสามารถ	3.95	0.57	มาก
2. ด้านประสบการณ์	4.00	0.71	มาก
3. ด้านความเหมาะสมของระบบ	3.97	0.53	มาก
4. ด้านความเข้าใจในขั้นตอนการเข้าระบบ	3.98	0.59	มาก
5. ด้านหน่วยงานกำกับดูแล	4.02	0.58	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัจจัยในการปฏิบัติงานในการใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ e-LAAS ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ปัจจัยด้านหน่วยงานกำกับดูแลภาพรวมอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับแรก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.02 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58 รองลงมา ได้แก่ ด้านประสบการณ์ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.71 ด้านความเข้าใจในขั้นตอนการเข้าระบบภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.98 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.59 ด้านความเหมาะสมของระบบภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.97 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53 และด้านความรู้ความสามารถภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.95 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.57 ตามลำดับ

5.3 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจประสิทธิภาพการใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ในเขตอำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความพึงพอใจประสิทธิภาพการใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ในเขตอำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

ปัจจัยประสิทธิภาพในการใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ e-LAAS	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ระบบงบประมาณ	4.06	0.55	มาก
2. ระบบรายรับ	4.09	0.56	มาก
3. ระบบรายจ่าย	4.07	0.60	มาก
4. ระบบบัญชีและรายงานการเงิน	4.08	0.61	มาก
5. การบริหารระบบ	4.13	0.61	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพในการใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ e-LAAS ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ประสิทธิภาพการบริหารระบบภาพรวมอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับแรก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.61 รองลงมา ได้แก่ ระบบรายรับภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.09 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.56 ระบบบัญชีและรายงานการเงินภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.08 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.61 ระบบรายจ่ายภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.60 และระบบงบประมาณภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.06 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.55 ตามลำดับ

5.4 ผลการวิเคราะห์แนวทางแก้ไขและพัฒนาการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

วัตถุประสงค์ ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขและพัฒนาการปฏิบัติงานการเงินการคลังขององค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) ขององค์กรส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ด้านความรู้ความสามารถและด้านประสบการณ์ ควรมีการอบรมอย่างสม่ำเสมอให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของระบบ มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ภายในหน่วยงานของจังหวัด ด้านความเหมาะสมของระบบนั้นหน่วยงานควรมีการปรับปรุงประสิทธิภาพของโปรแกรมให้สอดคล้องกับการทำงานในระบบ ด้านความเข้าใจในขั้นตอนส่วนของการเข้าระบบ หากมีการจัดทำคู่มืออย่างละเอียดจะทำให้การทำงานรวดเร็วขึ้น ประกอบการจัดทำคู่มือการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นและด้านหน่วยงานกำกับดูแล หน่วยงานควรอำนวยความสะดวกให้กับบุคลากรในด้านงบประมาณด้านการอบรมศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาบุคลากรในสายงานให้เกิดการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. สรุปผลการวิจัยและอภิปราย (Conclusion and Discussion)

6.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานการคลังด้วยระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี สามารถสรุปผลได้ ดังนี้

1. ระดับความพึงพอใจการปฏิบัติงานการคลังด้วยระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ขององค์กรส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี มีทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหน่วยงานกำกับดูแล 2) ด้านประสิทธิภาพ 3) ด้านความเหมาะสมของระบบ 4) ด้านความเข้าใจในขั้นตอนการเข้าระบบ และ 5) ด้านความรู้ความสามารถ กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อประสิทธิภาพในการใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ e-LAAS โดยภาพรวมอยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

2. ระดับความพึงพอใจประสิทธิภาพในการใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี มีทั้งหมด 5 ระดับ คือ 1) ระบบงบประมาณ 2) ระบบรายรับ 3) ระบบรายจ่าย 4) ระบบบัญชีและรายงานทางการเงิน และ 5) การบริหารงานระบบ

2. แนวทางการแก้ไขและพัฒนาการปฏิบัติงานการคลังด้วยระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ขององค์กรส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี โดยการจัดทำคู่มือในการใช้งานระบบ 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ระบบงบประมาณ 2) ระบบรายรับ 3) ระบบรายจ่าย 4) ระบบบัญชีและรายงานทางการเงิน 5) ด้านการบริหารระบบ

6.2 การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานการคลังด้วยระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี สามารถอภิปรายผล ดังนี้

การศึกษาระดับความพึงพอใจการปฏิบัติงานจากการใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ในเขตอำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ปัจจัยในด้านหน่วยงานกำกับดูแล และด้านประสิทธิภาพมีความสำคัญมาก เนื่องจาก โปรแกรมสำเร็จรูปมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีอย่างสม่ำเสมอและเพื่อให้ทันกับยุคสมัย ผู้บริหารจึงให้ความสำคัญในการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจกับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีการสนับสนุนในด้านการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ และความสามารถในด้านของโปรแกรมสำเร็จรูป รวมทั้ง บุคลากรต้องใช้ประสบการณ์ในการคิด วิเคราะห์ จำแนกข้อมูลและป้อนข้อมูลได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Loysri et al. (2016) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้วยระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ของหัวหน้างานบัญชีและการเงินของเทศบาลตำบลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านหน่วยงานการบริหารและปัจจัยด้านการใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์(e-LAAS) มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้วยระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ของหัวหน้างานบัญชีและการเงินของเทศบาลตำบลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับปานกลาง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเป็น .566 และ .609

การศึกษาระดับความพึงพอใจประสิทธิภาพการใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ในเขตอำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ด้านการบริหารระบบมีความพึงพอใจสูงสุดเนื่องจากหน่วยงานได้มีการติดตามและประเมินผลการใช้งานอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบข้อมูลระบบต่าง ๆ ได้เป็นปัจจุบันและมีประสิทธิภาพ ทำให้การตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นทำได้รวดเร็ว ในส่วนของระบบงบประมาณ ระบบรายรับ ระบบรายจ่าย ระบบบัญชีและรายงานทางการเงิน การป้อนข้อมูล การตรวจสอบข้อมูลทั้ง 4 ระบบ การทำงานทำได้ง่ายและเร็วกว่าในอดีต เนื่องจาก ข้อมูลมีการเชื่อมโยงกัน มีการแบ่ง หัวข้อแยกจากกันอย่างชัดเจนทำให้การป้อนข้อมูลทำได้ง่าย รวดเร็ว ตรวจสอบได้ตลอดเวลา สอดคล้องกับงานวิจัยของ Srimongkol and Polinhom (2020) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ e-LAAS ของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 14 จังหวัดภาคใต้ พบว่า ประสิทธิภาพในการใช้งานระบบบัญชี

คอมพิวเตอร์ e-LAAS โดยรวมอยู่ในระบบมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระบบงบประมาณ มีประสิทธิภาพโดยรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 ระบบรายวัน มีประสิทธิภาพในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 ระบบรายจ่าย มีประสิทธิภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 และระบบบัญชีและรายงานการเงินมีประสิทธิภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Maneeruts (2010) ศึกษาเรื่อง การใช้ระบบบริหารงานการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยระบบคอมพิวเตอร์ e-LAAS ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ระบบงบประมาณอยู่ในระดับมากที่สุด ระบบบัญชีรายงานการเงิน ระบบรายรับ และระบบรายจ่ายมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก

แนวทางการแก้ไขและพัฒนาการปฏิบัติงานการคลังขององค์กรส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี จากความคิดเห็นเพิ่มเติมในแบบสอบถาม พบว่า ควรมีการจัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานอย่างละเอียดและมีการอบรมอย่างต่อเนื่อง มีการอบรมภาครวมขององค์กรส่วนท้องถิ่นในแต่ละภาค เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ รวมทั้งรับฟังปัญหาในแต่ละหน่วยงาน เพื่อนำมาแก้ไขให้เกิดประสิทธิภาพในหน่วยงานมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Srimongkol and Polinhom (2020) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ e-LAAS ของเจ้าหน้าที่องค์ปกครองส่วนท้องถิ่น 14 จังหวัดภาคใต้ กล่าวว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีหน่วยงานกำกับดูแล ในการใช้ระบบบัญชี e-LAAS เพราะการมีพี่เลี้ยงหรือคู่มือ มีความจำเป็นในการใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ e-LAAS เป็นอย่างมาก เนื่องจากการใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ e-LAAS ในบางขั้นตอนมีความซับซ้อน และยุ่งยาก หากเจ้าหน้าที่ไม่มีความเข้าใจ หรือไม่มีความรู้ในการใช้งาน อาจจะทำให้เกิดความผิดพลาดในการใช้ระบบได้

7. ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ควรนำผลการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานการคลังและศึกษาแนวทางการแก้ไขและพัฒนาการปฏิบัติงานการคลังด้วยระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ไปใช้เป็นแนวทางในการช่วยแก้ไขปัญหาให้กับบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อที่จะได้ใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรขยายกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยระบบ (e-LAAS) นอกเหนือจาก อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี เช่น เทศบาล ตำบล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในจังหวัดกาญจนบุรี หรือจังหวัดใกล้เคียง เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาเปรียบเทียบกับเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

REFERENCES

- Buarod, B. (2024). Factors Affecting fiscal Performance According to the Electronic Local Administrative Accounting System (e-LAAS) of Municipality in Suratthani Province. *Journal of MCU Buddhapanya Review*, 9(1), 114-129.

- Department of Local Administration. (2016). *Tax payment via bank on the computer accounting system of local government*. Retrieved from https://www.dla.go.th/upload/document/type2/2017/9/18793_2_1506330306301.pdf?time=1603002486513
- Jarungwipu, U. (2007). *Accounting information system unit 1* (9th edition). Nonthaburi: The Office of the University Press, Sukhothai Thammathirat Open University.
- Kanchanaburi Provincial Office for Local Administration. (2022). General information about local government organizations. Retrieved from <http://www.kanchanaburilocal.go.th/public/history/data/index/menu/22>.
- Loysri, S., Penvutikul, P., and Sincharoonsak, T. (2016). Factors Affecting Work Effectiveness of Accounting Program on The Accounting and Finance Chiefs in The Sub-District Municipality of The Local Administration. *Journal of Humanities and Social Sciences Valaya Alongkorn*, 11(3), 21-33.
- Maneeruts, N. (2010). *Using Electronic Local Administrative Accounting System (e-LASS) in Chiang Mai Province*. Independent study, Master of Accounting, Chiang Mai University.
- Menngam, M., Kerdpholprasops, W., and Subruangthong, W. (2023). Problem of treasury and supplies management in the case of computer accounting system of local administrative organizations (e-LAAS), Khok Tum Subdistrict Municipality, Muang District, Lopburi Province. *Three-Science Journal*, 9(1), 12-28.
- Peterson. E. and Plowman, E.G. (1989). *Business organization and management Homewood*. Illinois: Richard D. Irwin.
- Phattharamontri, U. (2001). *Internal auditing and control: concepts and case studies*. Bangkok: Department of accounting, Faculty of Business Administration, Kasetsart University.
- Romney, M. B., and Steinbart, P. J. (2009). *Accounting Information Systems (13th edition)*. Pears on Education.
- Silpcharu, T. (2010). *Research and statistical analysis with SPSS*. Bangkok: SR Printing Mass Product.
- Srimongkol, S., and Polinhom, C. (2020). Factors affecting the efficiency of e-LAAS system of officer in 14 Southern Provinces of local administration. In *Proceeding 2nd National and International Virtual Conference on Multidisciplinary Research*, 5 August 2020, 102, Political Science Association of Kasetsart University.
- Sumonka, N. (2011). *Factors affecting readiness of accounting personnel for ASEAN Economy community: A Case Study of business organizations in Saraburi Province*. Independent study, Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Thanyaburi.

- Tanyiam, B. (2007). *Computers and accounting*. Nonthaburi: The Office of the University Press, Sukhothai Thammathirat Open University.
- Tritanont, A. (1996). *Accounting information systems*. Bangkok: Sukhothai Thammathirat Open University.
- Wannawichit, P., and Kongchan, P. (2017). Factors effecting on the accounting efficiency of the saving group for production credit in Maha Sarakham Province. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 10(1), 1926-1942.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis*.

ข้อมูลติดต่อ

1. ศิริพร ห้วยแก้ว (Siripond Hauykaew)
E-mail: aj.siripond@gmail.com
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
(Faculty of Management Science Kanchanaburi Rajabhat University)
2. ธฤตาภา ปานบ้านเกร็ด (Tritapa Panbankrad)
E-mail: tidawan47@gmail.com
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
(Faculty of Management Science Kanchanaburi Rajabhat University)
3. บุตรศรีรินทร์ แสงสว่าง (Butsarin Sangsawang)
E-mail: ajae@kru.ac.th
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
(Faculty of Management Science Kanchanaburi Rajabhat University)